

Foto: Agneta Andersson

Ur innehållet

LRFs livsmedelsstrategi: sid 2

Grovfoderkonferensen: sid 3

Getter och kor: sid 4-5

Lagring av blöt spannmål: sid 6-7

I utlandet används 600 000 ha jordbruksmark för att producera livsmedel till Sveriges befolkning. LRF har en livsmedelsstrategi för att stärka Sveriges lantbrukares roll som producenter. Kan den ge ett ökat intresse för svensk mat? Vi har ställt

3 frågor till Pirjo Gustafsson

Företagarcoach,
LRF Dalarna och Gävleborg

Vad vill du uppnå med livsmedelsstrategin?

Matmarknaden växer vilket borde innebära möjligheter att få tillväxt och lönsamhet i produktionen av livsmedel. Tyvärr har det under en lång tid varit det omvända för de svenska producenterna. Vi har sett en ljusning på vissa områden men vi måste fortsätta kämpa hårt för att öka den svenska livsmedelsproduktionen. I Gävleborg och Dalarna har vallbaserad produktion varit basen. Dock behövs större arealer och ökad lönsamhet i några viktiga specialgrödor, till exempel potatis, oljeväxter och brödspannmål samt ökning i den yrkesmässiga trädgårdsproduktionen. Lönsamheten inom gris- och fjäderfäproduktionen måste öka för att dessa företag ska bli kvar i länen!

Hur kan man öka medvetenheten hos konsumenten?

Senaste tidens matskandaler har påtagligt ökat intresset för matens ursprung. LRF lanserade i slutet av april en webbaserad kampanj "Våga fråga - Få bonde på köpet" som enkelt sett ger konsumentinformation om råvarornas ursprung. Appen till smarttelefoner hamnade snabbt på andra plats bland mest nedladdade telefonapplikationer under lanseringsveckan. Det gjordes närmare 250 000 sökningar med telefoner och på webbsidan under de första dagarna. Konsumenterna vill veta varifrån maten kommer. Trycket ökar nu på livsmedelsbutikerna att de ska kunna ge svar på ursprung även på sina egna s.k. EMV-produkter.

Är kunskap om upphandling en nyckel till mer hållbar konsumtion?

I Gävleborg och Dalarna har det jobats mycket med att lyfta fram frågor och kunskap kring offentlig upphandling. I viss mån kan det vara ett led i en mer hållbar konsumtion men det löser inte alla problem. Svenska miljö- och djurskyddsregler borde användas som urvalskriterier vid all upphandling av måltider. Och hur noga är vi själva när vi äter dagens rätt? Det behövs mera dialog med de grossister som levererar till restauranger.

Pirjo Gustafsson når du via pirjo.gustafsson@lrf.se eller telefon 026-24 59 77

EKObruk

Tidningen är ett samarbetsprojekt inom Landsbygdsprogrammet för jordbruket i Norrbotten, Västerbotten, Västernorrland, Jämtland, Gävleborg och Dalarna. Tidningen finansieras gemensamt av Sverige och EU. Den utkommer med fyra nummer per år och vänder sig till dig som är intresserad av ekologiskt lantbruk. Detta nummer sänds till alla som sänt in ansökan om stöd för ekologisk produktion 2012.

Kostnadsfri prenumeration kan beställas hos Gun Bernes, postadress se nedan, eller via e-post gun.bernes@slu.se

Address: Ekobruk Norr, SLU/NJV, 901 83 Umeå

Ansvarig utgivare: Mats Hindström, Länsstyrelsen Gävleborg, 026-17 11 33

Grafisk form: DietmarDesign

Tryck: Elanders Sverige AB

Redaktionskommitté:

Gun Bernes, SLU, 090-786 87 44

Berit Löfgren, Länsstyrelsen Gävleborg, 026-17 11 36

Kristina Homman, Länsstyrelsen Dalarna, 023-818 29

Agneta Andersson, Länsstyrelsen Jämtland, 010-225 33 35

Anna Tjell, Länsstyrelsen Västernorrland, 0611-34 90 12

Per-Göran Persson, Länsstyrelsen Västerbotten, 090-10 82 55

Grovfoderkonferensen 2013

SLUs institution för norrländsk jordbruksvetenskap ordnar vart eller vartannat år en konferens där de senaste forskningsresultaten presenteras. I mars avhölls den för sextonde gången och allt från vårvete till fårbeta avhandlades. Här följer några korta utdrag.

Långvariga mullhaltsstudier

Lennart Mattsson presenterade erfarenheter från de långliggande försök som SLU har i olika delar av landet. Man har bl a sett att mullhalten ökar i jordar som får stallgödsel, jämfört med om samma mängd näring tillförs i form av handelsgödsel. Trots att mullhaltsökningen över några decennier var låg i siffror så har den ändå varit tillräcklig för att ge effekt i form av högre skörd. Andra faktorer än stallgödsel som påverkar mullhalten positivt är att ha en hög andel vall i växtföljden och att lämna skörderester (t ex halm) på åkern.

Vårvete

Om man ska odla vete i Norrland är det i första hand vårvete som är intressant, men det är ofta osäkert om den ska hinna mogna på hösten. Då är helsäd ett intressant alternativ, vilket Johanna Wallsten har forskat mycket kring. Avkastningen i kg ts per hektar ökar från mjölkmodnad till degmognad, men den når oftast inte lika högt som hos helsäd av tvåradskorn. En viktig iakttagelse är att fastän arterna går i ax unge-

fär samtidigt inträffar degmognaden flera veckor senare hos vetet än hos kornet. I helsäd av korn kan dock borsten ställa till problem med smakligheten. Dessutom är andelen ax högre hos vetet. I ett utfodringsförsök fick korna som mest 30 % vårveteensilage i en blandning som dessutom bestod av 30 % vallensilage, 20 % krossensilerat korn och 20 % rapsmjöl (andelar av ts). I automat fick de ytterligare några kg kraftfoder. Det var inga problem med konsumtionen men mjölkproduktionen på 30 kg ECM/dag var något lägre än förväntat.

Ingen ide att luta spannmålen

I ett utfodringsförsök lett av Märten Hetta jämfördes kraftfoder innehållande torrt krossat korn/havre med vete som antingen var krossat eller behandlat med lut. Tanken bakom detta var att spannmål som lutats, och därmed har ett lägre pH, skulle minska risken för acidosis som ju annars kan vara en risk vid höga kraftfodergivor. I korthet visar resultaten att lutningen förändrade nedbrytningen en del, men detta gav inte någon effekt vare sig på kornas kon-

sumtion eller produktion. Med tanke på den kostnad och arbetsmiljörisk som hanteringen av lut innebär blev slutsatsen att metoden inte är något att rekommendera.

Rörsvingel inget för får

Fyra olika vallfröblandningar jämfördes i ett betesförsök med tackor med lamm. Under de tre år som studien pågick (insåningsår + två betesår) minskade andelen timotej, baljväxter och örter, medan svinglar och ängsgröe ökade – troligtvis beroende på skillnader i konkurrensförmåga och smaklighet. Den blandning som gav mest avvikande resultat var den som innehöll 50 % rörsvingel. Rörsvingel växer snabbt och aggressivt och det var svårt att hinna beta den i rätt tid. Därigenom blev lammens tillväxt något lägre med den artblandningen under det andra försöksåret.

Rapporten och några av bilderna från presentationerna kan man finna på www.slu.se/njv

Gun Bernes
SLU Umeå

Vårvete på Röbbäcksdalen, Umeå, foto: Johanna Wallsten.

Nöjda får i betesförsöken på Röbbäcksdalen, foto: Gun Bernes

Anders och Karin med hötornstorken, mejeri och djurstallar i bakgrunden.

På gården finns fjällkor...

... och jerseykor.

Getter och kor en perfekt kombination

– Jag vill se alla djur som enskilda individer. Femton getter och tolv kor är behändigt och perfekt för oss, berättar Karin Ericson som tillsammans med sin man Anders driver en gård i byn Kälen 2,5 mil från Östersund. Fler djur skulle göra att arbetssituationen blir för tung. Arbetet i det egna gårdsmejeriet och försäljning av ost på marknader kräver engagemang.

– Det var en slump att det kom getter till vår gård, som av tradition är en kogård. Jag fick två getter i 50-års-present och blev väldigt förtjust i dem. Från början handmjölkade vi dem och jag gjorde ost i köket. Ja, ibland var det knappt att den gick att äta, skämtar Karin. Jag gick kurser i ystning hos Eldrimner i Ås och lärde mig alltmer om osttillverkning. Efter något år sade Anders att om vi skulle ha getterna kvar fick vi nog bygga mejeri och satsa på lite fler getter. Så blev det också. Mejeriet stod klart 2008.

Mejeri nära djurstall

– Vi hade mycket funderingar kring var vi skulle placera mejeriet och var getterna skulle hysas in. Vi hörde oss för med andra getbönder i Jämtland och åkte runt och tittade, berättar Karin. Alla rådde oss att ha nära mellan mejeri och djurstall för att

mjölken lätt skulle kunna pumpas från kyltank till ystgryta. Kvaliteten på mjölken skulle då lättare behållas och samtidigt underlätta jobbet för oss att slippa förflytta mjölken på annat sätt.

I ladugårdens mjölkkrum finns nu två kyltankar. En lite större för komjölken som ska levereras till Arla, och en lite mindre där getmjölken och den komjolk som ska pumpas till gårdsmejeriet kyls. Ett rör leder från den mindre tanken rakt in i gårdsmejeriet.

Koladugården fick vara som den var, en traditionellt uppbunden ladugård. Den kommer nu under vintern att göras om med foderliggbås för att klara kraven på lösdrift fr.o.m. årsskiftet 2013/2014.

Getterna utfodras ute

Ett utrymme på gaveln av ladugården där det tidigare fanns grisar gjordes om till liggavdelning för getterna. I kombination med utfodring under körbron, som leder upp på skullen, blev det ett perfekt ställe för getterna. Där får de såväl hö i häckar som sly. Täta väggar ca 1,5 meter höga skyddar från blåst och körbron fungerar som tak över fodret samti-

digt som luftväxlingen är bra. Solen skiner också in så det blir trevligt för getterna att vistas där.

Getterna äter 2-3 kg hö och ca 0,5 kg korn plus 0,1 kg koncentrat per dag och dessutom sly. Både hö och korn odlas på gården. Koncentratet köps i säck. En speciell detalj när det gäller höet är att det torkas i en torksilo. Det var vanligt på 1970-talet men har nästan försvunnit nu. Rundbalsensilage finns till viss del på gården, men getterna utfodras bara med det under "icke mjölkningssäsong" för att inte riskera att störa mjölkkvaliteten inför ystningen. Anders sköter det mesta kring utfodringen medan Karin sköter mjölkning och mejeri.

Mjölkning mellan mars och augusti

Från ligghallen tas djuren in för mjölkning i ett separat utrymme. Getterna kliver upp på ett bord så det blir lämplig arbetshöjd. De låses fast under mjölkningen och får samtidigt en liten kraftfodergiva. Mjölkningsbordet rymmer sex getter åt gången. Något som är viktigt att tänka på när man mjölkar getter och kor med samma mjölkanläggning är att vakuemet ska vara olika. Karin har

Getterna trivs på sin uteplats under körbron. Här får de både sly, hö och korn.

Getterna mjölkas i lämplig arbetshöjd.

Ostarna ska vändas ofta i början.

ordnat det så att hon med en enkel knapp kan ändra när hon mjölkar getter respektive kor.

Getterna killar vanligen i januari. Karin låter getterna själva föda upp sina killingar och börjar inte mjölka dem med maskin förrän i början av mars. Sinar av dem gör hon i slutet av augusti. För närvarande är det mjölkning av getter en gång per dag, av arbetsmässiga orsaker. Korna mjölkas två gånger per dag året om.

Bete bästa tiden

- Betessäsongen är min bästa tid, säger Karin. När djuren är på bete är skötseln lätt som en plätt! Arbetet är lättsammare. Djuren hämtar sitt foder själva och vi har i princip ingen utgödsling att tänka på.

- Jag funderar på lite nytänk nu till sommaren när det gäller betesplaneringen, fortsätter Karin. Jag tänker utnyttja getterna till slybekämpning en bit från gården och funderar också på betesrotation för parasiternas skull.

Mjölakens sammansättning ändras under betessäsongen, vilket är en utmaning. Den redan feta mjölken från gårdens jerseykor och fjällkor blir ännu fetare och får högre proteinhalt.

Säljer hemma och på marknad

Det mesta av komjölken levereras till Arla, men ca 1 500 liter används i det egna gårdsmejeriet, som det ser ut idag. All getmjölk tas om hand hemma. Senaste året var det ca 5 000 liter som blev till ost. Försäljningen sker till 30 procent i gårdsbutiken, resten säljs på marknader i Östersund, Rödön och Krokomb. Att Karin säljer småskaligt, lokalt tillverkat under sitt namn Ost och Bryggstu-

boa betyder mest, men KRAV-märkningen ger extra plus.

- Jag framhåller alltid att produkterna är KRAV-märkta. Det är ett sätt att marknadsföra dem även om kunden inte frågat efter det i första hand, säger Karin.

Det är lite trixande att få fram rätt mängd ost vid rätt tidpunkt. Svårast är att få getosten att räcka hela året. Många vill ha blåmöglost till julen. Ostarna får mogna i gårdens ostkällare. Alla gårdar har sin egen mögelkultur.

- Kombinationen av ko- och getmjölk är spännande att jobba med, tycker Karin. De olika mjölkslagen tar fram det bästa från båda. Det gör att man utvecklas som mejerist.

Text och foto: Agneta Andersson
Länsstyrelsen Jämtland

Osten lagras dels i vanlig kyl dels i gårdens ostkällare.

Killingarna går tillsammans i ett utrymme inne i ladugården. Nyfikna som få!

Blöt höst

– vad ska jag göra av min sura spannmål?

Fjolårets höst ställde stora krav på förmågan att hantera den blöta spannmålen för att säkerställa tillräcklig kvalitet. Vad finns det för alternativ för att lagra spannmålen?

Alltför blött vid skörd – tröska som kört fast.

Är det värt att skaffa en större tröska för att kunna skörda spannmålen snabbare? Beroende på torknings-/lagringsmöjligheterna efter skörd kan en tröska med högre avverkningshastighet medföra att blöt spannmål får stå onödigt länge i väntan på torkning varvid risken för värmebildning ökar. Men förhoppningen är ju att årets skörd blir under fina och torra förhållanden!

Att tänka på vid skörd av blöt spannmål

Om man tröskar vid hög vattenhalt är det viktigt att den skördade spannmålen hanteras snabbt och inte får ligga för länge i väntan på torkning eller annan konservering. Tröskningshastigheten måste styras utifrån kapaciteten att ta emot och konservera spannmålen. Högre vattenhalt och/eller högre lufttemperatur gör att det går snabbare för spannmålen att ta värme och svampar och bakterier att bli mer aktiva. Köp alltså inte en större tröska bara

för att kunna skörda spannmålen snabbare, det blir ingen högre avverkning om man inte har möjlighet att ta hand om spannmålen efter tröskningen.

Kontrollera vattenhalten kontinuerligt under skörd då halten snabbt kan sjunka 3-4 procentenheter och därmed bli ”för torr” för den önskade lagringsmetoden. Vattenhaltsmätare är ofta korrigerade för att ha bra noggrannhet vid låga vattenhalter men de är mindre tillförlitliga när halten överstiger 20 %. För att denna typ av mätare ska ge en god noggrannhet måste den regelbundet kontrolleras. Följ fabrikantens anvisningar!

Om den blöta spannmålen ska användas till foder är det viktigt att ta reda på vilka begränsningar det finns hos gårdens utfodringsanläggning när det gäller att hantera fuktigt foder.

Alternativa lagringsmetoder

Vid torkning och lagring av spannmål för avsalu till humankonsumtion krävs någon form av spannmålstork men om spannmålen ska användas till foder finns flera alternativa metoder, se tabellen.

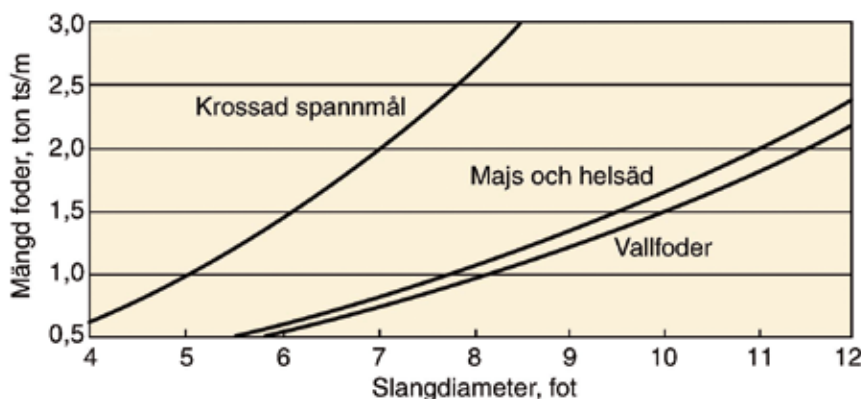
Varmluftstork fungerar bra att torka blöt vara med, så länge spannmålen går att transportera genom elevatorer o dyl. Dock är kostnaden för varmluftstorkning hög när stora mängder vatten ska torkas bort. Torkanordningar utan tillsatsvärme ger en för lång torktid vid höga vattenhalter varvid risken för tillväxt av svampar och bakterier är stor.

Lufttät lagring är ett billigt alternativ då spannmålen ska användas till foder. Vid vattenhalt under 25 % fungerar lagring i tät silo. Högre vattenhalter försvårar uttag då det finns risk för bryggor, vilket medför oönskade stopp och öppning av silon. Vid högre vattenhalt (>25 %) kan man istället lagra i storsäck. Det är viktigt att säcken är tät, eventuellt med en innersäck i plast som byts varje år. Storsäcken bör lagras så att den inte utsätts för sol och vind och metoden är i första hand lämplig vintertid.

Ensilering

Vid vattenhalter över 30 % är ensilering en bra metod för lagring av spannmål till foder. Metoden fungerar ner till ca 25 % vattenhalt men konserveringsskyddet är svagt så man bör tillsätta konserveringsmedel, t ex propionsyra eller melass. Vattenhalter under 30 % kräver en

Ungefärlig lagringskapacitet per meter fylld slang för olika ensilage samt krossensilerad spannmål. Värdena i diagrammet baseras på antagandet att volymvikten i vallensilage är 200 kg ts/m³, i majs- och helsädesensilage 220 kg ts/m³ och i spannmålskross 550 kg ts/m³. (Källa JTIInfo 116.)

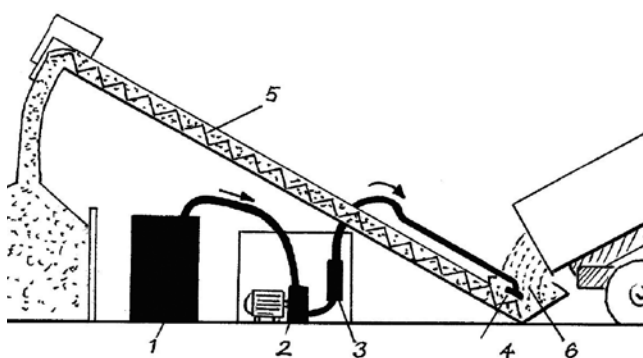

dosering på 3-4 liter propionsyra/ton, den högre doseringen vid långsam uttagshastighet. I Finland rekommenderas tillsats av vatten för att nå en vattenhalt på 40-45 %. För att höja vattenhalten från 30 % till 45 % måste man tillsätta 250 liter vatten per ton spannmål.

Möjligheten att använda blöt spannmålskross i fodersystemet kan vara begränsande för denna typ av lagring. Det är nödvändigt att ha någon typ av blandarvagn för att enkelt kunna hantera den fuktiga krossen.

Man kan lagra spannmålen hel eller krossad. Det finns flera fördelar med att lagra krossad spannmål. Eftersom den ändå oftast ska krossas innan utfodring blir det ett arbetsmoment mindre om krossningen sker redan vid inlagringen. Flera tillverkare erbjuder lösningar där en kross byggs på ovanpå packaren. Krossad spannmål är också bättre ur lagringssynpunkt eftersom den blir tätare packad, vilket minskar risken för luftinträngning när förvaringen väl har öppnats.

Flera lagringsmetoder finns men det är viktigt att ha rätt lagring i förhållande till uttagningshastighet. Det alternativ som passar många är lagring i slang. Minst 15-20 cm uttag per dag rekommenderas. I diagrammet finns en hjälp att välja rätt diameter på slangen. Man kan också lagra krossensilerad spannmål i

Principbild av utrustning för syrabehandling

1. Syrafat,
2. Elmotor driven syrapump,
3. Flödesmätare,
4. Spridare,
5. Transportskriv, minst 8 m lång,
6. Inmatningsträtt.

(Källa: JTI Meddelande nr 352).

storsäck, vilket fungerar på samma sätt som lufttät lagring i storsäck.

Syrabehandling

Syrakonsivering innebär låga investeringskostnader och en hög inläggningskapacitet. Fodervärdet bevaras högt och både smaklighet och struktur förbättras jämfört med torkad spannmål, dock blir syrabehandlad spannmål fattig på vitamin E. Syrabehandling fungerar upp till 25 % vattenhalt, något högre om behandlingen sker vid två tillfällen.

Lagerutrymmet kan vara av enklare slag. Se till att det är väl rengjort före inlagring och att det ger ett bra skydd mot nederbörd och fukt. Golv, väggar och balkar, i betong eller plåt, skyddas lämpligen med skyddsfärg eller plastfilm eftersom propionsyran är frätande. Man kan använda samma sorts plast som vid täckning av plansilo.

Utrustningen som behövs är en transportskriv, gärna med större elmotor än normalt då fuktig spannmål är tung. En pump med flödesmätare och två till tre munstycken placeras 3-4 m från skrivens utlopp för att ge en jämn inblandning av propionsyran. Ett säkerhetssystem mot fel dosering av syra bör vara monterat, alternativt kan pumputrustningen kompletteras med automatik som reglerar syratillsättningen beroende på spannmålsflödet.

Tröska inte mer spannmål än vad som kan behandlas samma dygn. Var noggrann med vattenhalten på skördad vara då den bestämmer mängden syra som skall tillsättas. Ta flera prover per lass och utgå ifrån det högsta värdet. Vid storfröiga växtslag, exempelvis ärt, kan fröerna inte ta upp all syra vid en behandling om stora mängder syra ska tillsättas. Därför bör man fördela syramängden på minst två behandlingstidpunkter med några dagars mellanrum.

Syrabehandlad spannmål är lagringsbar i ett år om prover tas regelbundet för kontroll av konserveringsresultatet. Checklistor och dokumentblad finns att ladda ner från Svensk Mjölks hemsida.

Aron Westlin
Hushållningssällskapet/HS Konsult AB
Dalarna & Gävleborg

Konserveringsteknik	Energiåtgång* 1=lägst	Investering 1=lägst	Användning	Ingångsvattenhalt
Varmluftstork	6	6	Samtliga	Ingen begränsning
Silotork m. omrörning	5	6	Samtliga	Begränsad
Kallluftstork m. tillsatsvärme	4	4	Samtliga	Begränsad
Kyllagring	4	4	Samtliga	Max 17 %
Lufttät lagring	1	3	Foder	ca 25 %
Ensilering (krossad)	2	2	Foder	Vanligen >30 %
Syrabehandling	1	1	Foder	< ca 25 %

* Siffrorna gäller direkt energianvändning på gården. Här tas alltså inte hänsyn till indirekt energianvändning, som till exempel den energi som går åt för att framställa syra eller ensilageplast.

Lämpliga mängder propionsyra (99,5%) vid syrakonsivering av fuktig foderspannmål. Det skuggade området (vattenhalter på 30% eller mer) bör undvikas för att öka konserveringssäkerheten.

Vattenhalt	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39
Propionsyra, l/ton*	6,0	7,0	7,5	8,5	9,0	10,0	11,0	12,0	13,5	15,0	16,5	18,0	19,5

* Om det förekommer grönskott bör syramängden ökas med 2 l per ton. (Källa: Svensk mjölk, Syrabehandling av spannmål, 2003)

Ändra i SAM-ansökan?

Den 17 juni är sista dagen som du kan öka arealen och ändra grödkod i din SAM-ansökan. Det är också sista dagen för att komplettera ansökan med uppgift om certifierad ekologisk produktion.

Om du får veta att länsstyrelsen ska kontrollera ditt företag eller ansökan får du dock inte längre ändra ansökan, vilket betyder att sista dag att göra ändringar kan vara tidigare än den 17 juni. Minska arealerna kan man göra när som helst under året, dock före eventuellt besked om kontroll.

Ekologisk produktion

Ett åtagande är ett kontrakt där du lovar att sköta mark och djur enligt reglerna för den ersättning du söker, så länge åtagandet gäller. När du har ett åtagande om miljöersättning måste du söka utbetalning varje år för att få ersättning. Du kan bara minska arealen i ett åtagande i undantagsfall, till exempel om arealen på blocket har minskat. Kontakta Länsstyrelsen för att få reda på vad som gäller. Minskar du arealen i åtagandet kan du bli tvungen att betala

tillbaka de pengar du fått för den mark som försvunnit.

Dokumentation

Vid ett kontrollbesök ska länsstyrelsen kunna jämföra de uppgifter som du lämnat med din bokföring, verifikationer och andra dokument. Du ska skriftligt dokumentera din växtodling med uppgift om bl a växtföljd, datum för sådd samt ursprung, mängd och datum för spridning av gödsel- och jordförbättringsmedel. Du ska dokumentera din ekologiska djurhållning med bl a uppgifter om fodrets ursprung, foderstat för alla grupper av djur, datum för de perioder djuren har tillgång till utevistelse och för idisslare datum för betesperiodens start och slut.

Grödkoder – tänk en extra gång!

50 Slätter- och betesvall på åker: Definitionen på en godkänd vall är

att den är en gröda på åkermark som består av vallgräs, vallbaljväxter eller en blandning av dessa. Arter som inte är godkända är till exempel tuvtåtel och vecketåg. Omfattande inslag av sådana gräs kan göra att skiftet inte uppfyller definitionen på vall. Grödan ska skördas eller betas.

49 Ej godkänd slätter- och betesvall på åker:

Kan till exempel vara äldre vallar som du inte har sått in under en längre tid utan vallgrödan har ersatts med arter som inte är godkända vallväxter. Du kan välja om grödan bara ska slås av eller om den ska skördas eller betas. Marker som du redovisar med grödkod 49 kan du få gårdsstöd för.

På följande webbadress hittar du dokumentationsmallar och bildexempel på olika vallar: www.lansstyrelsen.se gå till Västernorrland, därefter Lantbruk och landsbygd – Lantbruk – EUs jordbrukarstöd – SAM-ansökan – Undvik vanliga fel – Ekologisk produktion

Anna Tjell
Länsstyrelsen Västernorrland

KURSAKTUELLT

Jordbearbetning, frilandssådd och ogräsbekämpning i grönsaksodling

Kurstillfälle 3 i grundkursen "Grönsaker – en möjlighet".

Den 11 juni träffas vi på hotell Ramudden i Valbo, Gävle och pratar jordbearbetning, frilandssådd och ogräsbekämpning i grönsaksodling. På eftermiddagen besöker vi Johan Fredlund på Jordnära produkter. Kursen pågår kl 9.00-16.00.

Kostnad: 400kr + moms/företag. Lunch och fika tillkommer.

Anmälan (senast 3 juni) och information:

Karin Ellgardt Fredlund,
karin.ellgardtfredlund@lansstyrelsen.se
026- 17 11 24
eller Kristina Homman,
kristina.homman@lansstyrelsen.se
023-818 29.

Hur gör din granne?

Gårdsvandringar på två ekologiska gårdar i Dalarna

Information:

Erik Köpmans, 023-818 35, 070-65 818 35,
erik.kopmans@lansstyrelsen.se

Måndag 3 juni kl. 18.00.

Gårdsvandring hos Johan Backlin, Kloster, Garpenberg.

KRAV-godkänd dikoproduktion. På gården finns bl a sjöbeten och restaurerade betesmarker. Medverkar gör också Åsa Odelros, husdjursrådgivare på HS. Ta med egen fikakorg.

Vägbeskrivning: Väg 270 mellan Hedemora och Långshyttan. Sväng mot Garpenberg. Ta till vänster mot Brovall direkt efter älven. Kör några km parallellt med älven och sväng sedan höger mot Kloster. Kör till Klosters herrgård.

Onsdag 5 juni kl. 18.00.

Gårdsvandring hos Kenneth Back, Häradsbygden, Leksand.

KRAV-godkänd dikoproduktion med nybyggd stall för ca 120 kalvningar om året. Medverkar gör också Aron Westlin, växtodlingsrådgivare på HS. Ta med egen fikakorg.

Vägbeskrivning: Riksväg 70 mellan Leksand och Insjön, sväng mot Häradsbygden vid avfarten med två viadukter, åk in till byn, sväng vänster vid majstången in på Djuravägen, följ den 400 m, sväng höger in på Asaklittsvägen, följ den 400 m, sedan är ni framme.

Fältvandring växtodling

15 -19 juli blir det fältvandringar, i huvudsak kring ekologisk växtodling, på flera platser i Jämtland med Anna Tjell, växtodlingsagronom.

Information:

Agneta Andersson 010-225 33 35 eller
070-628 66 52 (sms)
agneta.andersson@lansstyrelsen.se

Betesdag

Torsdag 29 augusti betesdag hos Fjällbete, Undersåker. Om betesstrategier, betesutnyttjande, betesrotation, naturbeten mm.

Information:

Ninni Nordlund 010-225 32 44,
ninni.nordlund@lansstyrelsen.se